

NEDERLAND GAAT VOOR TIEN PROCENT DUURZAAM IN 2020

Annemieke van Roekel

Een ambitieuze, maar haalbare doelstelling, vindt Hans Koenen het streven van Nederland om in 2020 tien procent van de benodigde energie uit duurzame bronnen op te wekken.

Koenen werkt als hoofd van de afdeling duurzame energie bij het ministerie van Economische Zaken. Van biomassa en wind wordt de komende decennia de grootste bijdrage verwacht; op de langere termijn zal zonnestroom steeds belangrijker worden.

Koenen is zich ervan bewust dat het nu juist biomassa en windenergie zijn die op de meeste weerstand in de maatschappij stuiten. Biomassa vanwege de associatie met de uitstoot van schadelijke stoffen. Onterecht, vindt Koenen, omdat we volgens hem in ons land een strenge emissiewetgeving kennen. De plaatsing van windturbines schiet veel bestuurders, burgers en milieu-organisaties nogal eens in het verkeerde keelgat vanwege de beruchte horizonverandering. Toch wordt van biomassa (inclusief de biofractie die in reguliere afvalverbrandingsinstallaties met de rest van het afval wordt verbrand) met 45 procent het grootste aandeel in de totale duurzame energievoorziening in 2020 verwacht; windenergie moet zeventien procent leveren. Energie uit omgevingswarmte (warmtepompen) moet een kwart bijdragen. Tot 2020 blijft de bijdrage van zon-thermisch (zonneboilers) en zon-PV (zonnestroom) bescheiden.

Veel geld naar zonnestroom

Toch besteedt het ministerie van Economische Zaken bijna dertig procent van het budget voor duurzame energie aan zon-PV. In het regeerakkoord, dat loopt van 1998 tot 2002, wordt over de hele periode veertig van de in totaal extra beschikbaar gestelde tachtig miljoen gulden toebedeeld aan zonnestroom. Is dat, gezien de kleine bijdrage aan de totale duurzame energievoorziening (bijna vier procent in 2020) niet een beetje vreemd? Koenen: "De relatief grote aandacht voor zonnestroom moet je zien als een langetermijninvestering. Van zonne-energie verwachten we zeer veel in de 21^e-eeuw. Het geld wordt besteed aan de verdere ontwikkeling van zonnetechnologie en de inpassing van zonnepanelen in de gebouwde omgeving: woningen en utiliteits-

bouw. Van Nederland kun je overigens wel zeggen dat wij alle duurzame energie-opties stimuleren, terwijl andere landen zich vaak uitsluitend richten op een enkele duurzame bron. Zo investeert Frankrijk vooral in biomassa, Denemarken en Duitsland in windenergie en Oostenrijk en Noorwegen in waterkracht. Samen met Denemarken zijn qua doelstelling voor duurzame energie het meest ambitieus. Het absolute aandeel duurzame energie blijft voorlopig bescheiden, omdat wij hier nou eenmaal geen bergen en geschikte rivieren hebben. Door het grote aanbod van ruimte en waterkracht hebben andere landen het veel gemakkelijker om veel vermogen te installeren."

Inhaalslag

"Warmtepompen hebben een enorm potentieel maar zullen nog een inhaalslag moeten maken. In ons land moeten ze concurreren tegen de hoogrendementsketel. Bovendien hebben wij een fijnmazig gasnet. In Duitsland is dat bijvoorbeeld anders. Maar we verwachten dat warmtepompen na 2007 steeds belangrijker gaan worden. Het gaat dan niet alleen om industriële toepassingen, waarbij restwarmte wordt benut, maar ook om de echte duurzame toepassing van de warmtepomp, waarbij de omgevingswarmte uit water, bodem of lucht voor ruimteverwarming wordt ingezet, eventueel in combinatie met warmte- en koude-opslag."

"Voor de zonneboiler hopen we in het jaar 2000 de 80.000 te halen, maar waarschijnlijk lukt dat niet. Momenteel zijn enkele tienduizenden zonneboilers geïnstalleerd. We hadden verwacht dat met de aanscherping van de Energie Prestatie Norm (EPN) het gebruik van zonneboilers wel voldoende gestimuleerd zou worden. Dat blijkt helaas nog niet het geval te zijn. De EPN is een

doelvoorschrift, in tegenstelling tot een middelvoorschrift. De bouw mag dus zelf bepalen op welke wijze energiebesparing in een gebouw tot stand wordt gebracht. Het blijkt dat de bouwsector vaak kiest voor andere maatregelen, zoals bijvoorbeeld warmteterugwinning uit ventilatielucht. Daar valt meer gas mee te besparen. EZ ondersteunt de aanschaf van zonneboilers financieel. De subsidie loopt nog tot en met 2000. In het zonneboilerconvenant is afgesproken dat de ministeries EZ en VROM zullen bezien hoe voor de bestaande bouw de toepassing van zonneboilers gestimuleerd kan worden."

'Duurzame energie. Vanzelfsprekend'

Met instrumenten als de EPN, subsidies en voorlichting wil EZ de toepassing en bekendheid van duurzame energie stimuleren. Met de campagne 'Duurzame energie. Vanzelfsprekend' zal het ministerie zich de komende periode speciaal richten op bestuurders en bedrijven, waaronder de bouwbranche. Afgelopen jaar werd de campagne breed gevoerd. Met de slogan "Pap, gaat de zon nooit uit?" werd via de media de aandacht gevestigd op onuitputtelijke duurzame energiebronnen, zoals zonne-energie. "De bouwbranche en bestuurders zoals gemeenten en provincies zullen met meer gerichte informatie worden benaderd, via kranten en speciale acties. Van gemeenten wordt onder meer verwacht dat ze in hun stedenbouwkundige plannen rekening zullen houden met een gunstige oriëntatie op de zon. Ook huishoudelijk en plantsoenafval is een aandachtspunt met het oog op brandstof voor biomassacentrales. Bij de uitvoering van de campagne werken we direct samen met het Projectbureau Duurzame Energie."